

Lausuntopalvelu

Sisäministeriö

Viite: VN/27332/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Liikennepalvelukauppiat ry haluaa lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi. Kiitos mahdollisuudesta lausua lakiluonnokseen.

1. Näkemykset hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa

Liikennepalvelukauppiat ry näkee, että luonnos noudattaa hallitusohjelman tavoitteita. Luonnoksessa esitetty lisenssijärjestelmä vahvistaa kanavointiasteen nostotavoitetta ja rahapeliautomaattien hajasijoitusjärjestelmä jatkuu. Liikennepalvelukauppiat ry pitää rahapeliautomaattien hajasijoitusjärjestelmän jatkumista nykyisellään tärkeänä. Hajasijoitettujen rahapeliautomaattien haittavaikutukset ovat vähentyneet erittäin jyrkästi.

Rahapelaamisen haittavaikutusten syntyminen on siirtynyt vahvasti digitaalisiin kasinopeleihin ja muihin verkon välityksellä pelattaviin tuotteisiin. Verkon välityksellä löytyvä tarjonta on pääosiltaan luvatonta ulkomaisten rahapelisivustojen tarjontaa, johon kansallinen sääntely eikä viranomaisvalvonta pääse käsiksi. Esitetty lisenssijärjestelmä mahdollistaa kotimaisen pelaamisen saattamisen valvottuun ympäristöön.

Liikennepalvelukauppiat ry näkee, että lisenssin saaville rahapeliyhtiöille on mahdollistettava markkinointi. Markkinoinnilla varmistetaan kanavointiasteen nostotavoitetta, suomalaisten pelaamisen kohdistumista lisenssinhaltijoille ja sitä kautta haittojen parempaa hallintaa ja taloudellisten hyötyjen saamista valtiolle.

2. Esityksen pääasialliset vaikutukset

Esityksen tulisi ottaa kantaa Veikkauksen asiamiehiin kohdistuviin mahdollisiin muutoksiin. Esityksen pohjalta Liikennepalvelukauppiat ry:n käsitys on, että vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Liikennepalvelukauppiat ry kannattaa esityksessä olevaa rahapeliautomaattien hajasijoitusjärjestelmän jatkamista.

Rahapeliautomaateilla on pieni, mutta merkittävä vaikutus erityisesti harvaan asuttujen alueiden laajemman palvelukirjon säilymiselle. Harvaan asutuilla

alueilla palveluntuottajat kokoavat elantonsa useasta pienestä purosta, joista rahapeliautomaattien osuus voi olla ratkaisevassa roolissa.

Liikennepalvelukauppiat ry toteaa, että noin joka viides rahapeliautomaatti on liikennepalveluasemilla ja että rahapeliautomaattien tuotot ovat tärkeä osa liikennepalvelualan yrittäjien tulonmuodostusta. Rahapeliautomaatteja valvotaan nykyisellään riittävästi, joten siihen ei ole tarvetta tehdä muutoksia. Rahapeliautomaattien aiheuttamien haittojen dokumentoitu väheneminen toimii yhtenä todisteena kentällä tapahtuvasta toimivasta valvonnasta.

3. Asiakokonaisuudet

3 luku

33 § Huolenpitovelvollisuus ja omavalvonta

Liikennepalvelukauppiat ry näkee huolenpitovelvollisuuden kohdentumisen ja laajuuden määrittelyn tärkeänä. Liikennepalvelukauppiat ry:n mielestä huolenpitovelvoite ei voi koskea asiamiehiä, joka kanta on saatava sisällytettyä riittävän kirkkaasti lakitekstiin. Asiamiehien huolenpitovelvollisuus vaatisi asiamiehille asiakkaan pelaamisesta merkittävästi yksityiskohtaisia tietoja, joka ei muiden säädösten johdosta ja jokapäiväisessä arjessa ole käytännössä mahdollista. Huolenpitovelvollisuus on ylipäätään määriteltävä tarkoin, jos sitä vaaditaan yksinoikeustoimiluvan ja rahapelitoimiluvan haltijoilta.

Liikennepalvelukauppiat ry:n kanta on, että omavalvonta kuuluu asiamiehille nykyisin esimerkiksi tupakkatuotteiden kohdalla olevien käytänteiden mukaisesti.

36 § Raha-automaatteja koskevat säännökset

Liikennepalvelukauppiat ry:n kanta on, että rahapeliin sijoittelua määrittävät säädökset siirtyvät perusteluineen rahapelilakiin arpajaislain sanamuotojen mukaisina.

Kuten jo kohdassa 1 totesimme, jo käyttöön otetut omavalvonta ja pakollinen tunnistautuminen ovat vähentäneet rahapeliautomaattien haitallista pelaamista todella merkittävästi.

38 § Itsepalvelupäätteitä koskeva kielto

Itsepalveluostaminen on myös liikennepalveluasemilla jo arkipäiväistä toimintaa ja sen voi ennustaa laajenevan. Itsepalvelukassojen kautta ostetaan nykyilainsäädännöllä ikärajavaltavia tuotteita. Ainakin yleisimpien kuponkipelien itsepalveluostamisen prosessit voidaan teknisesti toteuttaa samansuuntaisesti alkoholijuomien kohdalla tapahtuvan täysi-ikäisyyden toteamistavan kanssa. Ikärajan toteaminen on myös mahdollista luotettavasti automatisoida, joka on syytä ottaa huomioon lainsäädännön tekstissä.

4 Luku – Rahapelien markkinointi

Liikennepalvelukauppiat ry näkee, että lisenssinhaltijayritysten tulee lähtökohtaisesti voida markkinoida tuotteitaan suomalaisille kuluttajille. Asiamiesten tiloissa tulee voida mainostaa rahapeliyhtiöiden pelejä. Tätä kautta asiamiehet saavat liikevaihtoa ja sitä kautta ansaitsevat elantoaan.

Rahapelejä tulee saada markkinoida niin yleisötapauksissa kuin yksityistilaisuuksissa. Rahapelimarkkinointi on tulevaisuudessa tarpeellinen elementti yleisötapauksien järjestäjille. Rahapelin markkinointi tulee olla sallittua myös yksityisissä tilaisuuksissa, kuten ammattimessuilla tai muissa ammatillisissa tapahtumissa. Näissä yleisöltä suljetuissa tilaisuuksissa rahapeliyhtiöt voivat tiedottaa ja markkinoida toimintaansa asiamiehilleen.

5 Luku – Rahapelilain valvonta

Liikennepalvelukauppiat ry katsoo, että esitetty koeostojen tekeminen valehenkilöllisyyden turvin on ylimitoitettu menetelmä valvonnan toteuttamiseksi. Läpinäkyvä, luotettava, näkyvä ja läsnä oleva valvonta ovat omavalvonnan lisäksi paras tapa toteuttaa valvontaa.

9 Luku – Seuraamukset

Liikennepalvelukauppiat ry:n näkemyksen mukaan asiamiehille mahdollisesti määrättävän seuraamusmaksun suuruus ei ole mittasuhteiltaan kohtuullinen. Liikevaihtoon sidottu - vähintään 10 000,- euroa ja enintään 4 % liikevaihdosta - seuraamusuhka on asiamiehien kohdalla kohtuuton.

Liikennepalvelukauppiat ry:n kanta on, että asiamiesten tulee noudattaa lakeja ja säädöksiä. Rangaistuksien tulee olla jossain ymmärrettävässä ja hyväksyttävässä suhteessa mahdollisen virheen kokoon.

Liikennepalvelukauppiat ry

Jari Salonen
toimitusjohtaja